ศูนย์กิจกรรมใจกลางปารีส

ไสว มงคลเกษม

เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม 2532 ข้าพเจ้าได้ร่วมกับคณาจารย์ และนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เดินทางไปกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เพื่อดูงานออกแบบก่อสร้างเมืองใหม่ ดูงานการฟื้นฟูและบูรณะเมืองเก่าและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมให้เป็นสถานที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยว เช่น ย่านแลอาล (Les Halles) และโบบูร์ก (Beaubourg) ซึ่งอยู่ใจกลางกรุงปารีส บัดนี้สร้างเป็นศูนย์พาณิชยกรรมและศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ฯ

ณ ที่แห่งนี้ เมื่อปี 2520 ข้าพเจ้าเคยพาคณะนักศึกษารุ่นก่อนมาดูงานแล้ว แต่ในครั้งนั้นย่านแลอาล (Les Halles) ยังอยู่ระหว่างก่อสร้าง ได้ชมแต่เพียงแบบแปลน และหุ่นจำลอง กับฟังคำบรรยายของเจ้าหน้าที่เท่านั้น มาปี้นี้ 2532 ก็ได้มาสัมผัสตัวจริงที่เปิดต้อนรับประชาชนได้แล้ว จึงนำเรื่องราวความเป็นมาของแลอาล (Les Halles) กับโบบูร์ก (Beaubourg) มากล่าวดังต่อไปนี้

ตำบลแลอาล (Les Halles) เป็นที่ตั้งของตลาดขายสินค้าต่าง ๆ ใจกลางปารีสมาหลายศตวรรษ แต่ต้องมาถูกรื้อถอนออกไป เนื่องจากความแออัดที่เพิ่มขึ้นทุกวัน ทำให้มีปัญหามลภาวะเป็นพิษ และการจราจรติดขัด ตำบลแลอาล (Les Halles) นี้เริ่มก่อตัวเป็นสถานที่ซื้อขายสิ่งของเมื่อศตวรรษที่ 12 คือ ปี ค.ศ. 1137 พระเจ้าหลุยส์ที่ 6 เลอโกร (Louis VI le Gros) ทรงกำหนดสถานที่สำหรับค้าขายตรงที่ว่างที่เรียกว่า กัมแปลลี (Campelli) กลางเมืองปารีสเปิดเป็นตลาดนัดอาทิตย์ละ 1 ครั้ง และเก็บภาษีการค้าเข้าหลวง

ปี ค.ศ. 1181 พระเจ้าฟีลิป์ โอกุส (Philippe Auguste) ทรงจัดให้มีการออกร้าน ทำให้มีลูกค้ามากขึ้น สองปีต่อมาก็สร้างโรงปกคลุมพื้นที่ค้าขายขึ้น 2 โรง มีวัตถุประสงค์ป้องกันสินค้าอันอาจจะเกิดความเสียหายจากลมฟ้าอากาศ สินค้าต่าง ๆ ได้แก่จำพวกเสื้อผ้า ขนสัตว์ และเครื่องหนัง ฯลฯ โรงชนิดนี้เรียกว่า แลอาล (Les Halles) ตั้งแต่นั้นมา ต่อมาอีกสองศตวรรษ บ้านเรือนหนาแน่นขึ้น ปลายศตวรรษที่ 14 โรงปกคลุมตลาด 2 โรงของพระเจ้าฟีลิป์ โอกุส (Philippe Auguste) ไม่พอแก่ความต้องการของบรรดาพ่อค้า ต้องขยายตัวโดยสร้างเพิ่มอีก 3 โรง ในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 9 หรือ แซงต์หลุยส์ (Saint Louis) ใช้โรง 2 โรง เป็นที่ขายปลาเค็มกับ

ปลาทะเล ส่วนอีกโรงหนึ่งเป็นที่ขายเสื้อผ้าและเครื่องหนัง ฯลฯ ผู้ที่เข้าไปขายในโรงคลุมตลาดต้องเสียค่าเช่าที่ให้แก่หลวง และยังต้องเสียภาษีสินค้าอีกต่างหาก

ในสมัยนั้นมีโบสถ์ต่าง ๆ สร้างรอบ ๆ ตลาดหลายหลัง เช่น โบสถ์แซงต์เอิสตาช (Saint Eustache) โบสถ์แซงต์ออปปอร์ตูน (Saint Opportune) โบสถ์แซงต์มากลัวร์ (Saint Maglore) สุสานแองโนซังต์ (La Cimetiere des Innocents) กับน้ำพุแองโนซังต์ (Fontaine des Innocents)

ในรัชสมัยพระจักรพรรดิ นโปเลียนที่ 1 (Napoleon I) ได้มีการวางแผนเพื่อรวมที่รอบ ๆ แลอาล (Les Halles) ให้เป็นผืนเดียวกัน ทำเป็นย่านตลาดสดที่ใหญ่โต การรวมครั้งนี้ได้ยุบสุสาน แด แองโนซังต์ (La Cimetiere des Innocents) แล้วเอาเนื้อที่นี้มารวมด้วย แต่เวลาของพระจักรพรรดิมีน้อย โครงการจึงสะดุดหยุดลง อย่างไรก็ตาม สถาปนิก เบลังเชร์ (Belanger) ยังมีโอกาสออกแบบอาคารโรงคลุมพื้นที่ตลาด เป็นโครงเหล็กกับกระจกเป็นแบบแรก แต่มิได้ก่อสร้างในสมัยของพระองค์

ปี ค.ศ. 1853 รัชสมัยพระเจ้านโปเลียนที่ 3 (Napoleon III) โอสมาน (Haussmann) ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าราชการเมืองปารีส มีโครงการสร้างย่าน แลอาล (Les Halles) ทั้งย่านให้มีขนาดกว้างขวาง กับวางแผนสร้างโรงคลุมพื้นที่ค้าขายให้เป็นอาคารขนาดใหญ่ เพื่อเป็นตลาดที่สมบูรณ์ได้มอบงานให้สถาปนิก บัลตาร์ด (Baltard) ออกแบบ สมัยนั้นนิยมใช้เหล็กกับกระจกเป็นวัสดุก่อสร้าง บัลตาร์ด (Baltard) จึงก่อสร้าง แลอาล (Les Halles) ด้วยเหล็กหล่อมีลวดลายที่สวยงามกับใช้กระจกกันลม กันฝน และหิมะ

ตลาดแห่งนี้ส่วนใหญ่ขายส่งเนื้อสัตว์บก สัตว์น้ำนานาชนิดและพืชผักต่าง ๆ เปิดขายตั้งแต่ย่ำค่ำ ถึงตอนสายของวันรุ่งขึ้น มีผู้คนมาซื้อขายอย่างหนาแน่นทุกวัน รถยนต์วิ่งขนส่งสินค้าตลอดคืน เป็นแหล่งค้าสิ่งบริโภคที่ใหญ่โตแห่งเดียวในปารีส มีของขายครบทุกอย่างตามต้องการ ชาวปารีสจึงพากันเรียกว่า แลอาล คือห้องของปารีส ตลาดแลอาล (Les Halles) เจริญเติบโตเรื่อยมาถึง ปี ค.ศ. 1969 นับเป็นเวลาหลายศตวรรษ ความรุ่งเรืองนี้ แม้จะเป็นผลดีแก่บรรดาพ่อค้า แม่ค้า กรรมกรรับจ้าง ฯลฯ ซึ่งต่างก็มีรายได้เลี้ยงชีพอย่างสุขสบาย แต่ก็เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เนื่องจากมีกลิ่นที่รบกวนสุขภาพ กับเสียงเอะอะ จอแจทั้งของผู้คน และรถขนส่ง หากปล่อยทิ้งไว้จะมีความวุ่นวายเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงตกลงใจ ต้องย้ายตลาดแห่งนี้ออกไปจากใจกลางกรุงปารีส นำไปไว้ ณ สถานที่ตั้งตลาดสดแห่งใหม่อยู่ตำบล รังชีส (Rangis)

ห่างจากปารีส 10 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 3,750 ไร่ ทางการได้เตรียมวางสาธารณูปการไว้พร้อมเสร็จ มีสถานีขนส่งสินค้าสำหรับทางรถยนต์และทางรถไฟ สร้างนิคมอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมอาหาร ห้องเย็นเก็บอาหารสด โรงฆ่าสัตว์ และอาคารที่ทำการ ฯลฯ สามารถอำนวยความสะดวกแก่ชาวปารีส และประชาชนที่พักอาศัยตามชานเมืองได้อย่างเพียงพอ

ที่ รังชีส (Rangis) นี้มีหน่วยงานบริการขายสินค้าถึง 15,000 หน่วย ให้บริการแก่ผู้ซื้อสินค้าประเภทขายส่งได้ถึง 25,000 ราย ทั้งนี้ไม่นับผู้ซื้อปลีกอีกต่างหาก

ตลาด แลอาล (Les Halles) ต้องถูกรื้อออกไป แต่ก็ไม่รื้อสิ่งปลูกสร้างไปหมดสิ้น ยังคงเหลือ น้ำพุแองโนซังต์ (Fontaine des Innocents) ซึ่งสร้างมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1547 ไว้เป็นอนุสรณ์ให้คนรุ่นหลังได้ระลึกถึงอดีต มีการบูรณะรักษาไว้ให้คงสภาพเดิม น้ำพุนี้ตั้งอยู่ตรงมุมถนน แซงต์เดอนีส์ (Saint Denis) และถนนแบร์เชร์ (Rue Berger) วัตถุประสงค์ในการสร้างน้ำพุนี้ก็เพื่อให้น้ำแก่ผู้คนที่อาศัยที่ย่านแลอาล (Les Halles) ได้มีน้ำบริโภค สร้างเสร็จและทำพิธีเปิด เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน ค.ศ. 1549

ปี ค.ศ. 1960 เทศบาลกรุงปารีส เริ่มดำเนินการสำรวจและวางแผนพัฒนาย่านแลอาล (Les Halles) กับอาณาบริเวณให้เป็นแหล่งพาณิชยกรรม ศูนย์กิจกรรมนานาชนิด ปรับปรุงบูรณะที่พักอาศัย โดยอนุรักษ์ทรวดทรงและลักษณะสถาปัตยกรรมดั้งเดิมที่สร้างไว้หลายศตวรรษให้มั่นคงอยู่ตลอดไป อาณาเขตที่ปรับปรุงใหม่มีดังนี้

ทิศเหนือ ติดถนนเอเตียนมาร์แซล (Rue Etienne Marcel) ถนนโอซูส (Rue oux Ours) ถนนดูเกรอนิเอแซงต์ลาซาร์ (Rue du Grenier Saint--Lazare)

ทิศใต้ ติดถนนเดอรีโวลี (Rue de Rivoli)

ทิศตะวันออก ติดถนนดูเรอนาร์ด (Rue du Renard) และถนนโบบูร์ก (Rue Beaubourg)

ทิศตะวันตก ติดถนนดูลูฟว์ (Rue du Louvre)

พื้นที่ทั้งหมดประมาณ ครึ่งตารางกิโลเมตร เริ่มวางแผนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ตามโครงการจะต้องก่อสร้างให้แล้วเสร็จเปิดใช้ในปี ค.ศ. 1985 รวมเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จนานถึง 25 ปี หลังจากวางแผนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 แล้วมาถึง ปี ค.ศ. 1969 จึงได้ก่อตั้งองค์การสำหรับทำงานบูรณะซ่อมแซมและปรับปรุงย่านแลอาลขึ้น ชื่อลาโซซิเอเต เดโกโนมิมิกซัต ดาเมนา เซอมังต์ เดอเร ในวาซียอง เอ เดอ แรสโตราซียอง ดู แซคเตอร์ แดอาล

(La Societe d' Economie Mixte d' Amenagement de Renovation et de Restauration du Secteur des Halles) เรียกสั้น ๆ ว่า ลาโซซีเอเต ดาเมนาเซอมังต์ แดอาล (La Societe d'Amenagement des Halles) หรือเรียกตามอักษรย่อว่า เซมา (SEMAH) ให้ทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ออกแบบและผู้ดำเนินการก่อสร้าง ศึกษาข้อมูล กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดราคาค่าก่อสร้าง และกำหนดเวลาก่อสร้างให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ คือเป็นทั้งเจ้าของงานและผู้รับทำงานกับยังมีหน้าที่ในการเวนคืนที่ดิน ชำระเงินค่าเวนคืนที่ดิน พิจารณารับผู้เข้าพักอาศัยในอาคารที่พักอาศัยที่ปรับปรุงใหม่ และรับพ่อค้าขายปลีกเข้าไปอยู่ในอาคารพาณิชย์ที่ปรับปรุงใหม่ ทำหน้าที่แก้ปัญหาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่จะเข้ามาอยู่ใหม่และผู้ที่อยู่เดิม แต่ต้องการย้ายออกไป

เซมา (SEMAH) ทำงานร่วมกับเทศบาลกรุงปารีส (Ville de Paris) มีหน่วยงานเป็นที่ปรึกษาคือ

สำนักผังเมืองแห่งกรุงปารีส

กองอำนวยการวางผังชุมชน

กองอำนวยการ การก่อสร้างทั่วไปและก่อสร้างที่อยู่อาศัย

กองการทาง

กองอำนวยการ การจัดสวน และสนามสาธารณะ

ผู้สนับสนุนโครงการ มีทั้งของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ เช่น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ ยอช ปอมปีดู (Centre National d Art et de Culture George Pompidou)

สำนักงานการเคหะสำหรับผู้มีรายได้น้อยแห่งเทศบาลกรุงปารีสทำหน้าที่รับผิดชอบกลุ่มอาคารที่พักอาศัยย่านแกมกัมปัวส์ (Office H.L.M. de la Ville de Paris pour lalot Quincampoix)

สำนักงานโทรคมนาคม แห่งกรมไปรษณีย์โทรเลข (La Direction des Telecommunications de Pet T.)

การไฟฟ้าแห่งชาติ (E.D.F.)

บริษัทเอกชนอีก 3 บริษัท เช่น โกเซดิม (COGEDIM) รับปรับปรุงย่านเดออลอร์ลอจ (Pour le Quartier de l Horloge)

ลาโซซิเอเต ซีกิว ดูฟอรัม แดอาล (La Societe Civile du Forum des Halles) รับปรับปรุงงานก่อสร้างฟอรัม แดอาล

ลาโซเอเตแอมอาเบ (La Societe M.A.B.) รับปรับปรุงอาคารโรงแรมและที่พักอาศัยบนถนนแบร์เยร์ (Pour l hotel les logements de la rue Berger)

งานที่ต้องออกแบบทางสถาปัตยกรรม ที่ต้องมีสถาปนิกมาร่วมงานหลายบริษัทคือ การออกแบบย่าน เดอ ลอร์ ลอจ (Quartier de l Horloge)

ออกแบบถนนหนทาง สำหรับผู้สัญจรทางเท้าอย่างเดียว บนพื้นที่ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก

งานออกแบบบูรณะซ่อมแซมและต่อเติมกลุ่มอาคารที่พักอาศัย เพื่ออนุรักษ์ลักษณะสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของย่าน แกมกัมบั่วส์ (Quincampoix)

ออกแบบรูปตั้งด้านหน้าของโรงงานตั้งเครื่องระบายอากาศ

บูรณะซ่อมแซมน้ำพุ ฟองแตน แดส์ แองโนซังต์ (Fontaine des Innocents)

ออกแบบตัวอาคารพาณิชย์ ฟอรัม (Forum de Commerces)

ปรับปรุงสถานีรถไฟใต้ดิน

งานตกแต่งภายในมีจิตรกร ช่างปั้นกับนักออกแบบตกแต่งมาทำงาน ซึ่งมีงานตกแต่งดังนี้

ออกแบบตกแต่ง รูป สีบนเพดานของอาคารพาณิชย์ ฟอรัม (Forum de Commerces)

ออกแบบการปูพื้นโมเสค ที่ชั้น 2 ของฟอรัม (Forum)

ออกแบบปูโมเสค บนผนังของอาคารโรงงานตั้งเครื่องระบายอากาศ และตกแต่งปล่องไฟที่ตอนมุมของถนนแกมกัมบั่วส์ (Quincampoix) กับถนนโอบรีเลอบูเชร์ (Aubry-le-Boucher) ออกแบบเครื่องหมายป้ายชื่อของ ฟอรัม (Forum)

ออกแบบทางประติมากรรมที่ลานชั้นล่างของฟอรัม (Forum)

ออกแบบตกแต่งผนังของโรงภาพยนตร์ที่ชั้น 3 ของฟอรัม (Forum) และออกแบบโฆษณาชื่อว่า ใจกลางกรุงปารีส (Cocur de Paris)

ออกแบบหอนาฬิกา ย่านแกมกัมบั่วส์ (Quincampoix) เงินทุนการก่อสร้างได้จากที่ต่าง ๆ คือ เทศบาลกรุงปารีส (Ville de Paris) 51% รัฐบาลออกให้ 25% ได้จากกรมสรรพากร 14.4% เงินจากธนาคารแห่งชาติและบริษัทประกันภัยกับบริษัทอื่น ๆ อีกหลายแห่ง 9.6%

การปรับปรุงย่าน แลอาล (Les Halles) แบ่งที่ดินออกเป็น 2 ภาคคือ

– ที่ดินภาคตะวันออก เรียกว่า ที่ราบโบบูร์ก (Plateau Beaubourg)

– ที่ดินภาคตะวันตก เรียกว่า พื้นที่สี่เหลี่ยมแดอาล (Carreau des Halles)

เริ่มงานก่อสร้างบนที่ดินภาคตะวันออกก่อน โดยสร้างศูนย์ศิลปแห่งชาติ และวัฒนธรรมยอช ปอมบีดู (Centre National d Art et de Culture) แต่ชาวปารีสเรียกว่า โบบูร์ก (Beaubourg)

ที่มาแห่งศูนย์นี้ เป็นความคิดของยอช ปอมบีดู (George Pompidou) ประธานาธิบดีฝรั่งเศส ต้องการให้มีศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติขึ้น ที่ตำบลโบบูร์ก (Beaubourg) ได้มีการประกาศกฎหมายรับรอง กำหนดศูนย์เป็นสถานที่ราชการ เมื่อ 3 มกราคม ค.ศ. 1975 ลงมือก่อสร้างเมื่อปี ค.ศ. 1972 และทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 31 มกราคม ค.ศ. 1977

เพื่อให้เป็นศูนย์วัฒนธรรมที่ทันสมัย สวยงาม และเหมาะสมกับสถานที่กลางใจเมือง จึงได้เปิดให้มีการประกวดแบบขึ้น มีผู้เสนอแบบเข้าประกวด 681 ราย เป็นกลุ่มสถาปนิกฝรั่งเศส 186 ราย กลุ่มสถาปนิกต่างประเทศ 491 ราย และสถาปนิกอิสระจากที่อื่นอีก 4 ราย สถาปนิกเหล่านั้นมาจากประเทศต่าง ๆ 49 ประเทศ คณะกรรมการได้เลือกแบบของเรนโซ บีอาโน (Renzo Piano) กับริชาร์ดโรเจอร์ (Richard Rogers) ซึ่งร่วมงานกับจีอาน ฟรังโก ฟรานชีนี (Giane Franco Franchini) ยอนยัง (John Young) และกับกลุ่มของโอฟ อารัมป์ และคณะ (Oue Arump and Partners) เป็นผู้ชนะการประกวดและนำแบบที่ชนะการประกวดมาก่อสร้าง

มีพื้นที่ว่างสำหรับสร้างอาคารถึง 103,000 ตารางเมตร แต่ใช้เนื้อที่ก่อสร้างจริงเพียง 60,000 ตารางเมตร อาคารยาว 166 เมตร กว้าง 60 เมตร สูง 42 เมตร เป็นความคิดล้ำยุคในการออกแบบเพราะไม่ใช้วัสดุก่อสร้างแบบดั้งเดิม เช่น อิฐหรือหิน แต่ใช้เหล็กกระจกอะลูมิเนียมเป็นส่วนใหญ่ โครงสร้างเหล็กสามารถทำช่วงเสาได้กว้างกว่าแบบโครงสร้างธรรมดา ทั้งนี้เพื่อให้มีหน้าที่ใช้สอยภายในให้มากขึ้น อาคารหลังนี้มีความกว้างภายใน 50 เมตร ไม่มีเสากลาง สะดวกในการจัดงานแสดงนิทรรศการหรือการประชุม และการแสดงดนตรีวงใหญ่ ฯลฯ บันไดสำหรับติดต่อระหว่างชั้น ทางเดินกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ยึดโยงช่วงเสาของอาคารที่เป็นเหล็ก ตลอดถึงท่อทางทุกชนิดนำออกมาแสดงไว้ภายนอก มีการเล่นสีสรรหลายสี เช่น สีแดงทาไว้ที่บันไดสำหรับติดต่อระหว่างชั้น สีเขียวเป็นท่อน้ำ สีน้ำเงินเป็นท่อระบายอากาศ สีเหลืองเป็นท่อทางเดินสายไฟฟ้าที่ใช้ในอาคาร นอกจากนั้นยังติดตั้งปล่องระบายอากาศ ซึ่งทาสีแตกต่างกัน ดูแล้วคล้ายกับเสมือนเรือมาจอดเทียบผิดท่าเรือเป็นอาคารแบบล้ำยุค ที่ทั้งคนชม และทั้งคนวิจารณ์ก็มีไม่น้อย

เมื่อได้กล่าวถึงศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติยอช ปอมปีดู ที่สร้างบนพื้นที่ด้านตะวันออกแล้ว ที่ดินทางด้านทิศตะวันตกก็มีความสำคัญมากเหมือนกัน เมื่อรื้อตลาด แลอาล (Les Halles) ออกไปแล้ว กลายเป็นที่โล่งเตียน ทำให้บรรดาอาคารบ้านเรือนที่อยู่ใกล้เคียงตลาดเดิมได้อากาศปลอดโปร่ง ตามโครงการต้องการทำเป็นศูนย์กิจกรรม เช่น ศูนย์พาณิชยกรรม ศูนย์การกีฬา ชุมทางสถานีรถไฟใต้ดิน ฯลฯ หากสร้างเป็นอาคารธรรมดาจะต้องมีความกว้าง ความยาวและความสูง ความใหญ่โตของอาคารจะบดบังความปลอดโปร่งโล่งตา ซึ่งไม่ผิดอะไรไปจากของเดิมที่ถูกรื้อไป แต่เพื่อรักษาบรรยากาศ ปลอดโปร่งเหล่านี้ไว้ จึงวางผังเสียใหม่ โดยสร้างอาคารศูนย์พาณิชยกรรมลึกลงไปใต้ดิน

4 ชั้น เรียกว่า ฟอรัม แดอาล (Forum des Halles) ชั้นล่างสุดเป็นสถานีชุมทางรถใต้ดินสายธรรมดาที่วิ่งรับส่งผู้โดยสารในเมืองปารีส สถานีรถไฟใต้ดินสายด่วน วิ่งจากชานเมืองทิศตะวันออก ทิศตะวันตก และสายด่วนทิศเหนือ–ใต้ เรียกว่า R.E.R. (Reseau Expresse Regional) กับยังมีสถานีรถไฟวิ่งไปถึงสถานีรถไฟสายเหนือการ์ ดู นอร์ (Gare du Nord) สถานีลียอง การ์เดอ์ลียอง (Gare de Lyon) และสถานีรถไฟวิ่งไปยังสนามบินออร์ลี (Aeroport D Orly) กับไปถึง สถานีรถไฟรังซี (Roissy) ที่อยู่ใกล้ สนามบินชาร์ล เดอโกล (Aeroport de Charles de Gaule)

ชั้นต่าง ๆ ของฟอรัม (Forum) ที่อยู่เหนือสถานีรถใต้ดินขึ้นไปเป็นศูนย์พาณิชยกรรมและศูนย์สันทนาการ ลักษณะอาคารมีส่วนกลางเปิดโล่งให้แสงสว่างธรรมชาติ ส่องลงไปถึงชั้นที่อยู่ใต้ดินทุกชั้น มีบันไดใหญ่ทอดจากชั้นระดับพื้นดิน ลงไปถึงชั้นใต้ดิน เป็นบันไดหินอ่อน

การเดินทางมาติดต่อกับฟอรัม แดอาล (Forum des Halles) มาได้โดยทางรถไฟใต้ดิน หรือขับรถยนต์มาเอง หรือมาทางรถประจำทางประมาณ 13 สาย มาและกลับด้วยรถแท็กซี่ก็สะดวก เพราะมีที่จอดรถแท็กซี่รอรับผู้โดยสารตามจุดต่าง ๆ ที่ฟอรัม (Forum) ส่วนการเดินทางเท้านั้นให้ความสะดวกแก่ผู้คนที่เข้ามาเดินชมสินค้า ตามห้างร้านต่าง ๆ เพราะได้ออกแบบทางเท้าไว้เฉพาะ รถยนต์เข้าไม่ได้ ผู้ที่ขับรถส่วนตัวมาก็ไม่ต้องลำบากใจเรื่องวิ่งวนเวียนหาที่จอดรถ สถานที่จอดรถได้เตรียมไว้หลายแห่งตามจุดต่าง ๆ ดังนี้

ทางด้านเหนือ และด้านใต้ทางอาคารพาณิชย์ฟอรัม (Forum) สามารถจอดรถได้ 1,850 คัน

ทางด้านทิศตะวันออก คือที่ศูนย์ศิลป-วัฒนธรรมแห่งชาติ ยอช ปอมปีดู (Centre George Pompidou) จอดรถได้ 700 คัน

ทางด้านทิศเหนือของศูนย์ศิลป ฯลฯ จอดรถได้ 700 คัน

กับยังเตรียมที่จอดรถไว้สำหรับผู้ที่พักอาศัยในอาคารรอบบริเวณศูนย์ศิลป ฯลฯ 1,100 ที่

นอกจากอาคารพาณิชย์ฟอรัม (Forum) แล้ว ยังจัดสร้างอาคารชื่อว่า บาตีมังต์ เลสโก (Le Batiment Lescot) เป็นอาคารเตี้ย จัดเป็นศูนย์สันทนาการแห่งเทศบาลกรุงปารีส (Ville de Paris) ภายในมีโรงเรียนสอนการดนตรี ที่พักผ่อนสำหรับเด็กเล็ก ๆ ห้องสมุดสำหรับเด็ก ห้องสมุดทางวรรณกรรม ห้องฝึกหัดการฝีมือ ห้องแสดงนิทรรศการ ฯลฯ

ชั้นล่างเป็นร้านค้า ชั้นดาดฟ้าเป็นที่เดินเล่นสามารถมองเห็นสวน เห็นตัวอาคารฟอรัม (Forum) และทิวทัศน์โดยรอบ

พื้นที่ใช้สอยของฟอรัม (Forum) ตั้งแต่ระดับพื้นดินถึงใต้ดิน คิดเป็นตัวเลขดังนี้

– เนื้อที่บนระดับพื้นดิน ถึงชั้นสถานีรถไฟใต้ดินสายด่วน มีประมาณ 267,000 ตารางเมตร

– เนื้อที่พาณิชยกรรม มีประมาณ 40,000 ตารางเมตร

– ที่จอดรถใต้ดิน 3 ชั้น บันไดเลื่อน 26 ตัว ลิฟท์ 16 ตัว

– โรงภาพยนต์ 8 โรง ร้านค้า 220 ร้าน

ที่ตั้งเครื่องระบายอากาศ 1 ที่สามารถถ่ายเทอากาศได้ 1 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง เพื่อความปลอดภัยของทุก ๆ ชั้น ได้แบ่งการระบายอากาศเป็นส่วน ๆ แต่ละส่วนถ่ายเทอากาศได้ 5,000 ลูกบาศก์เมตร

การลงทุนใช้เงิน 600 ล้านฟรังก์หรือประมาณ 2,466 ล้านบาท (ราคาเมื่อ ค.ศ. 1969)

อาณาบริเวณภายนอก ฟอรัม แดอาล (Forum des Halles) จัดเป็นสวนสนามหญ้าและร้านต้นไม้ สำหรับปลูกไม้เลื้อย กับสวนสำหรับเด็ก ทางเข้าสวนเด็กสร้างเสมอระดับพื้นดิน แต่ตัวสวนจัดเป็นระดับต่าง ๆ สำหรับบีนบ่ายสวน อยู่ติดถนนรัมบูโต (Rue Rumbuteau) ระหว่างตัวฟอรัม (Forum) กับโบสถ์แซงต์เอิสตาช (Saint Eustache) สร้างไว้สำหรับเด็กเล็ก ๆ อายุ 6–12 ขวบ ผู้ใหญ่เข้าไปเดินชมไม่ได้ ออกแบบให้เด็กที่เข้าไปเล่นมีจินตนาการ เสมือนได้เดินทางผ่านป่าทึบ ท่องเที่ยวบนเกาะร้างเดินผ่านภูเขาไฟขึ้นไปบนพื้นดวงดาวหรืออยู่ในโลกที่มีเสียงนานาชนิด ฯลฯ

ถัดจากสวนเด็กออกไปทางทิศตะวันตกเป็นสวนขนาดใหญ่บนเนื้อที่ประมาณ 32 ไร่ ภายใต้สวนจัดสร้างอาคารใต้ดินเป็นศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ เช่น

– สระว่ายน้ำขนาดใหญ่ กว้าง 20 เมตร ยาว 50 เมตร

– โรงยิมเนเซียม พร้อมด้วยห้องผึกซ้อมกีฬา 2 ห้อง

– ห้องประชุมเล็ก 5 ห้อง

– ห้องประชุมใหญ่ 1 ห้อง

กิจกรรมทางวัฒนธรรมมี

ห้องประชุมจุคนได้ 650 ที่ สามารถดัดแปลงเป็นสถานที่จัดงานเลี้ยงพบปะสังสรรค์ งานแสดงนาฏกรรมและอื่น ๆ

– ห้องดิสโกเทค สำหรับประชาชนเข้ามาใช้ติดต่อขอยืมแผ่นเสียงหรือเทป

– สถานผึกซ้อม ทางวิชานาฏศิลป์ การดนตรี

– ห้องแสดงกิจกรรมภาพถ่าย ห้องนิทรรศการภาพถ่ายสมัยใหม่

– ห้องวิดิทัศน์ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และผังเมืองของเมืองหลวง

กิจกรรมเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจมี

– ห้องวิทยุ

– ศูนย์การค้าสองชั้น มีเนื้อที่ 12,000 ตารางเมตร

– โรงภาพยนตร์ 6 โรง

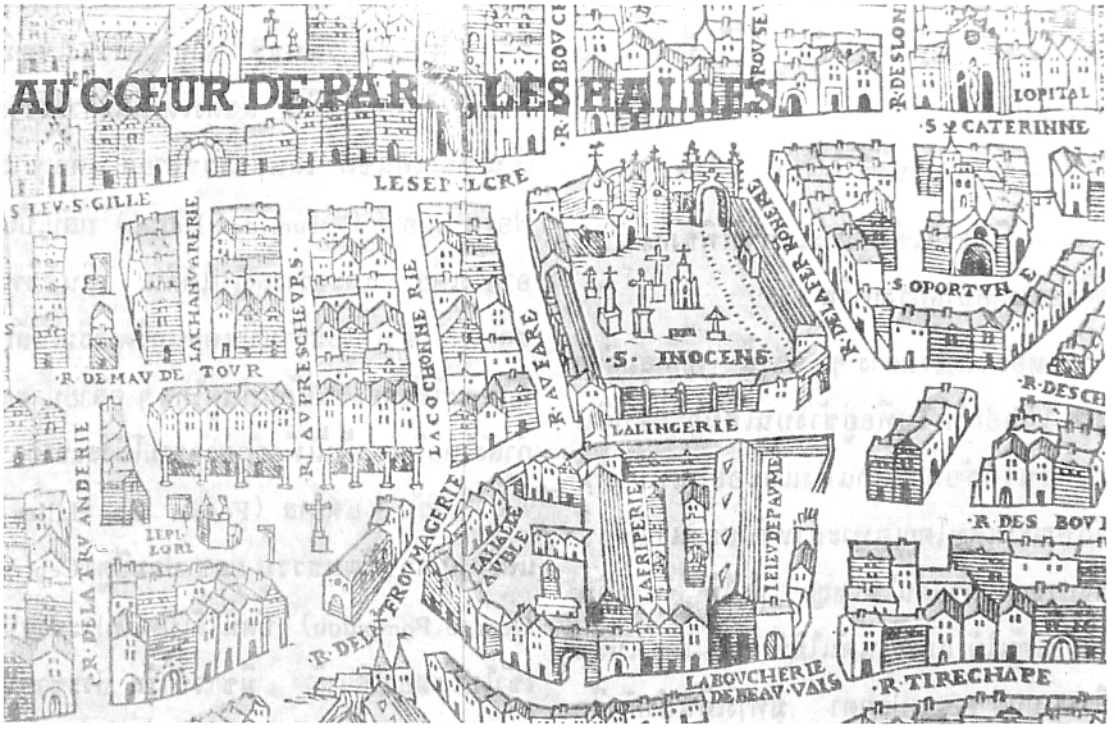
– พิพิธภัณฑ์ทางทะเลกับพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งของเทศบาลกรุงปารีส

ห้องกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ปกคลุมด้วยสวนไม้ดอกไม้ใบที่อยู่ข้างบนเสมอระดับดิน ตัวสวนได้รับการตกแต่งและออกแบบให้มีลักษณะพิเศษโดยเฉพาะสำหรับสถานที่แห่งนี้ ซึ่งประกอบด้วยต้นไม้ใหญ่ พุ่มไม้ ทางเดิน ใต้ร้านต้นไม้ และร้านต้นไม้ที่เลื้อย–โครงเหล็กมีรูปแบบต่าง ๆ แปลกตา มีทางเดินสำคัญอีกสายหนึ่งที่ตัดมุ่งตรงไปยังโบสถ์แซงต์เอิสตาช (Saint Eustache) ปลูกต้นไม้ใหญ่เรียงรายสองข้างทาง ทางเดินนี้ไปบรรจบลานหน้าโบสถ์

ตรงลานหน้าโบสถ์แซงต์เอิสตาช (Saint Eustache) มีประตูทางเข้าไปยังศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ใต้ดิน ออกแบบโดย หลุยส์ อาแร้ตช์ (Louis Arretche)

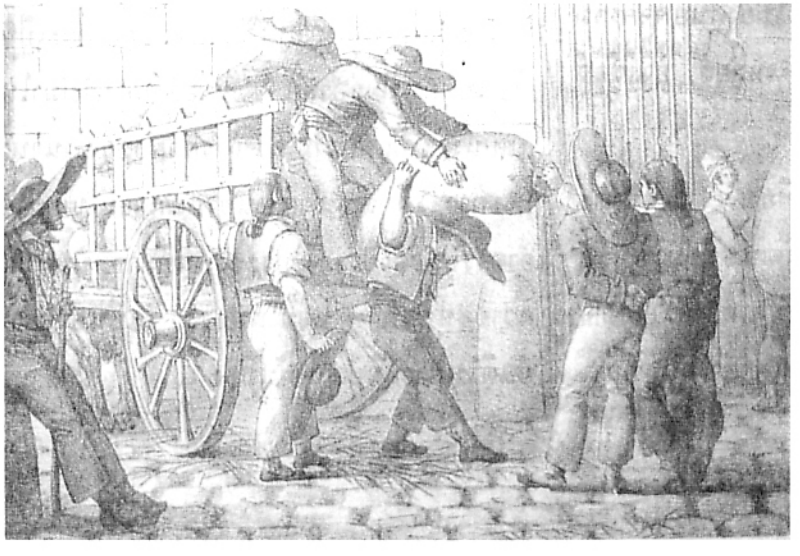
ถ้ามาพิจารณาเปรียบเทียบ ถึงวิธีการออกแบบอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมโบบูร์ก (Beaubourg) กับอาคารฟอรัม แดอาล (Forum des Halles) แล้วจะเห็นว่าแตกต่างกัน กล่าวคือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นอาคารสูงใหญ่มี 8 ชั้น รวมชั้นใต้ดิน แสดงให้เห็นโครงสร้างเป็นเหล็กเด่นชัด เล่นสีสรรหลายสี แต่อาคารฟอรัม แดอาล (Forum des Halles) กลับเป็นอาคารเตี้ย และสร้างลงไปใต้ดิน เล่นสีขาวสลับดำ ตัวโครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กลักษณะโค้งสองชั้นซ้อนกันดูไกล ๆ คล้ายน้ำตกกำลังไหลริน ทั้งนี้เพื่อรักษาความโล่งสะอาดตา

ฟอรัม แดอาล (Forum des Halles) และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ยอช ปอมปีดู (Centre George Pompidou) บัดนี้ได้เปิดให้ประชาชนเข้าไปใช้สอยได้แล้ว มีชาวปารีส ประชาชนจากต่างจังหวัด และนักท่องเที่ยวนานาชาติพากันหลั่งไหลเข้ามาใช้บริการอย่างหนาแน่นทุกวัน และทุกฤดูกาล นับเป็นความสำเร็จในหลักการวางผังชุมชนอีกแห่งหนึ่งของเทศบาลกรุงปารีส (Ville de Paris) ที่สามารถเปลี่ยนแปลงย่านตลาดใหญ่อันเต็มไปด้วยมลภาวะเป็นพิษแก่ผู้คนที่อยู่อาศัย หรือผู้ที่ผ่านไปมาในแถบนั้น มีแต่ความเคร่งเครียดกับปัญหานานาประการ ให้กลับกลายเป็นย่านพักผ่อนหย่อนใจ อาคารปลอดโปร่ง ประชาชนที่มาชุมนุมกันมีความสนุกสนาน แจ่มใสร่าเริง จึงเป็นตัวอย่างอันดีในการแก้ปัญหาผังเมือง

ภาพที่ ๑

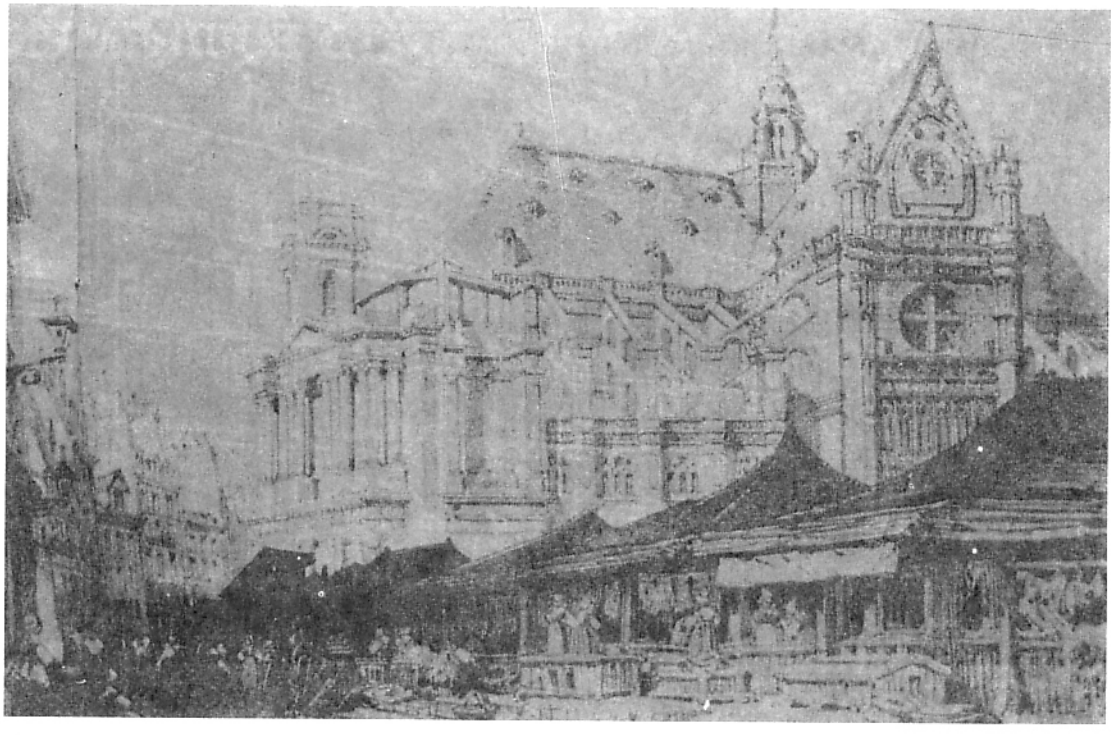
ใจกลางกรุงปารีส เมื่อปี ค.ศ. 1550

ภาพที่ ๒

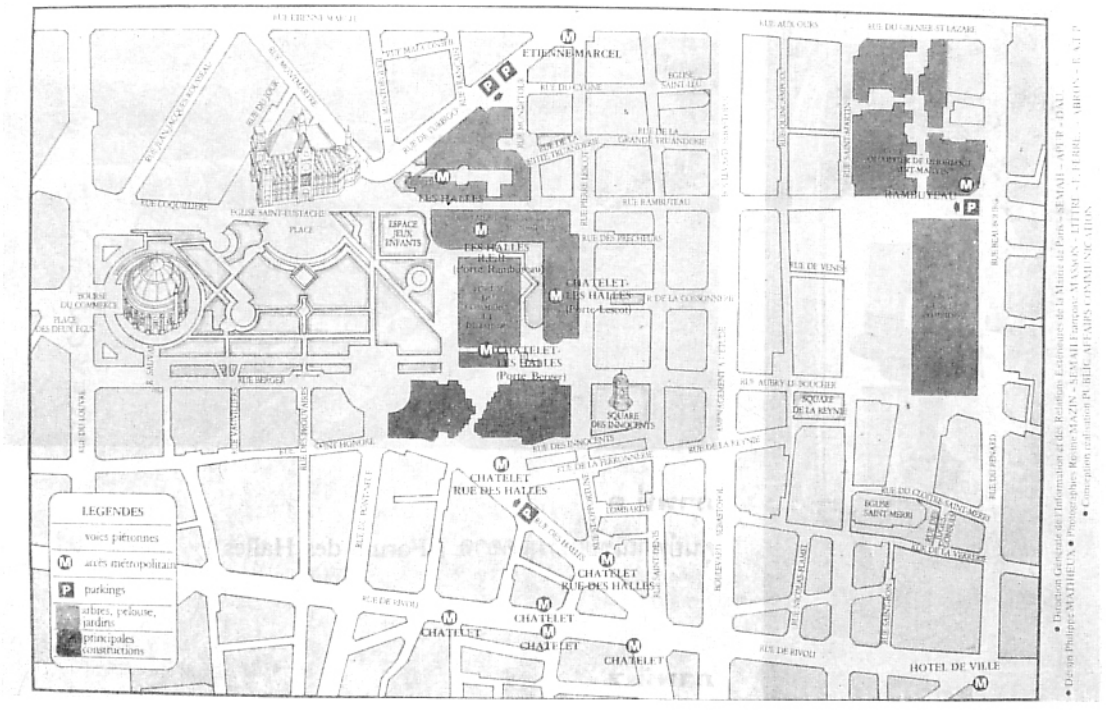
โรงเก็บข้าวสาลีที่ ลาอาล

(La Halle au ble')

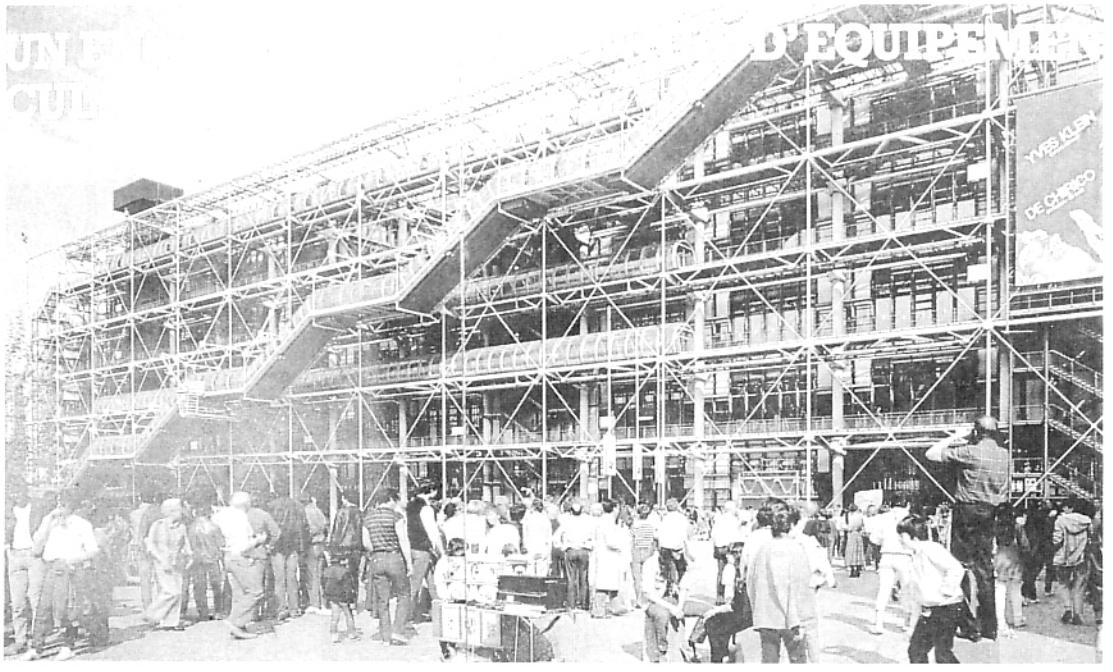
ภาพที่ 3

ตลาดดั้งเดิมของแลอาล (Les Halles)

ภาพที่ 4

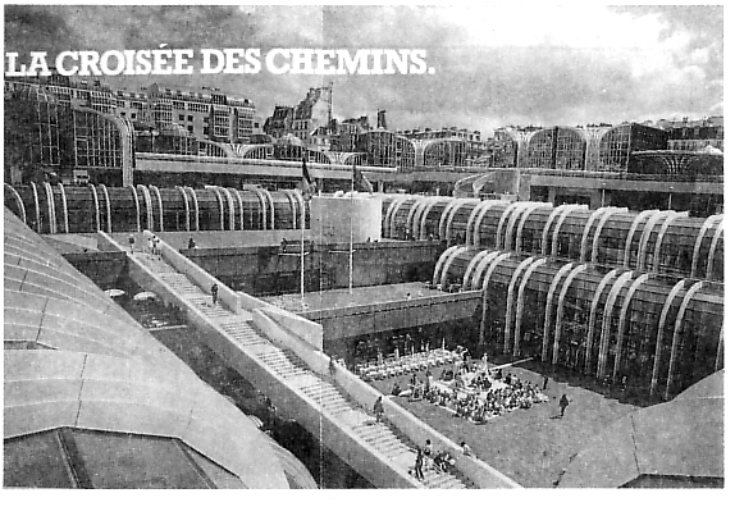
ผังบริเวณแลอาล (Les Halles) และศูนย์วัฒนธรรมที่ตำบลโบบูรก์ (Beaubourg)

ภาพที่ 5

อาคารศูนย์วัฒนธรรมฯ ที่โบบูร์ก (Beaubourg)

ภาพที่ 6

ศูนย์พาณิชยกรรมแดอาล (Forum des Halles)

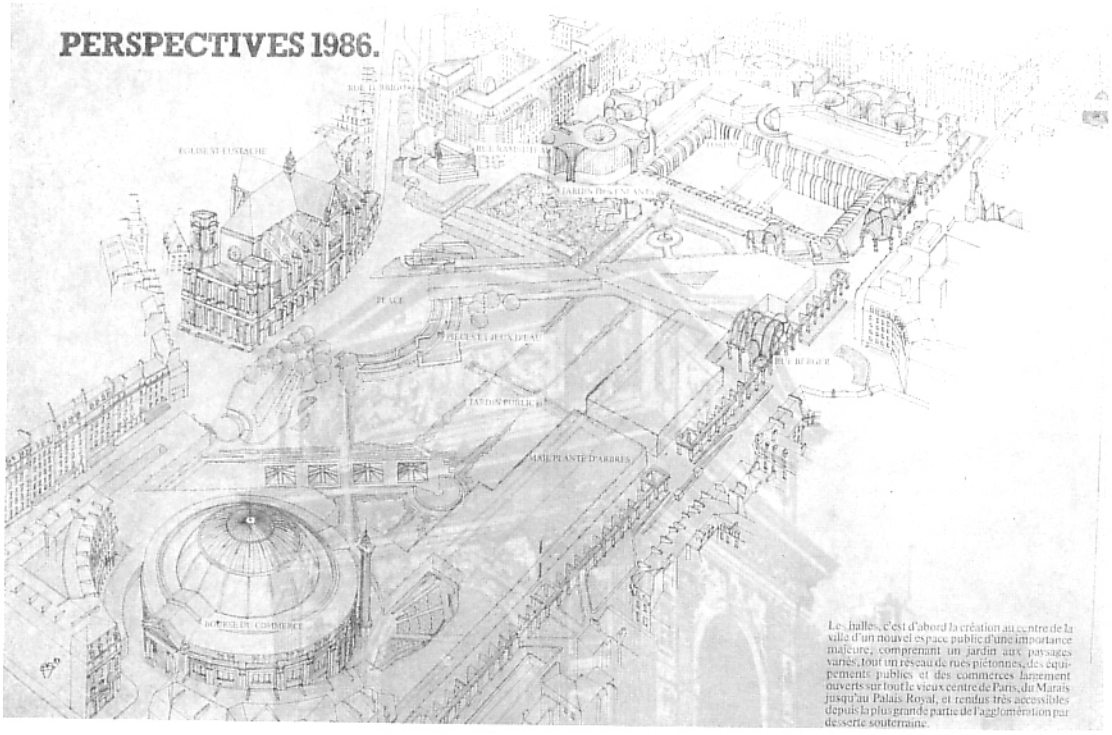
ภาพที่ 7

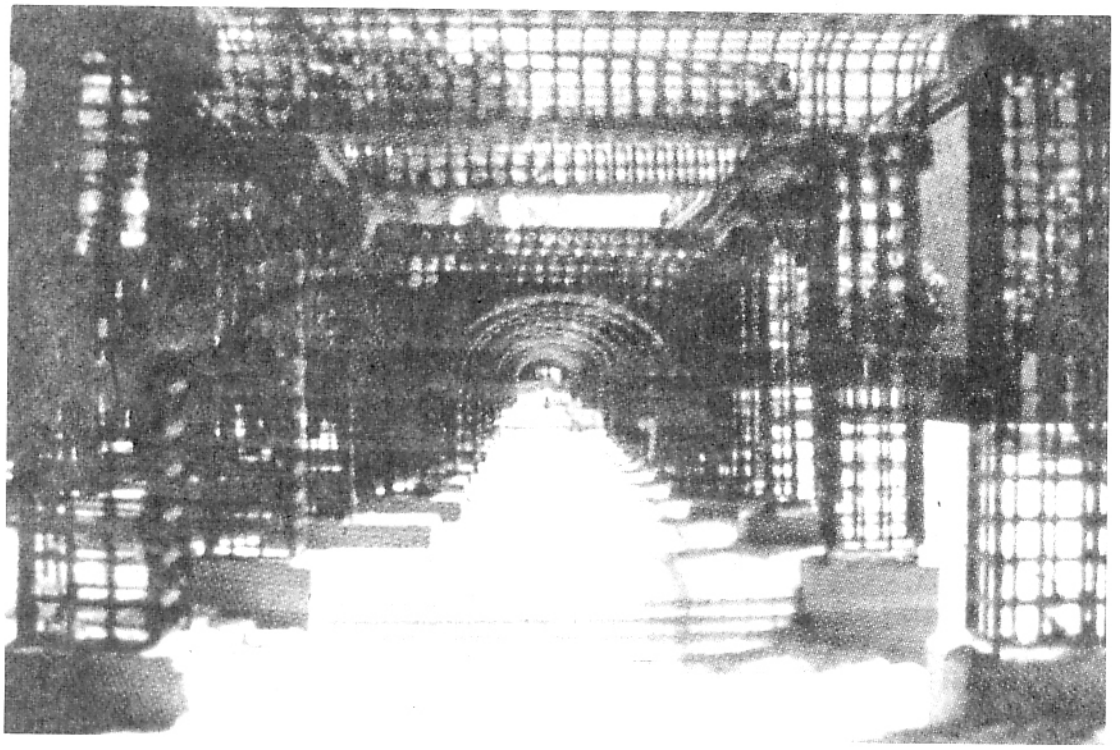
น้ำพุ แด แองโนซังต์ (Fontaine des Innocents)

ภาพที่ ๘

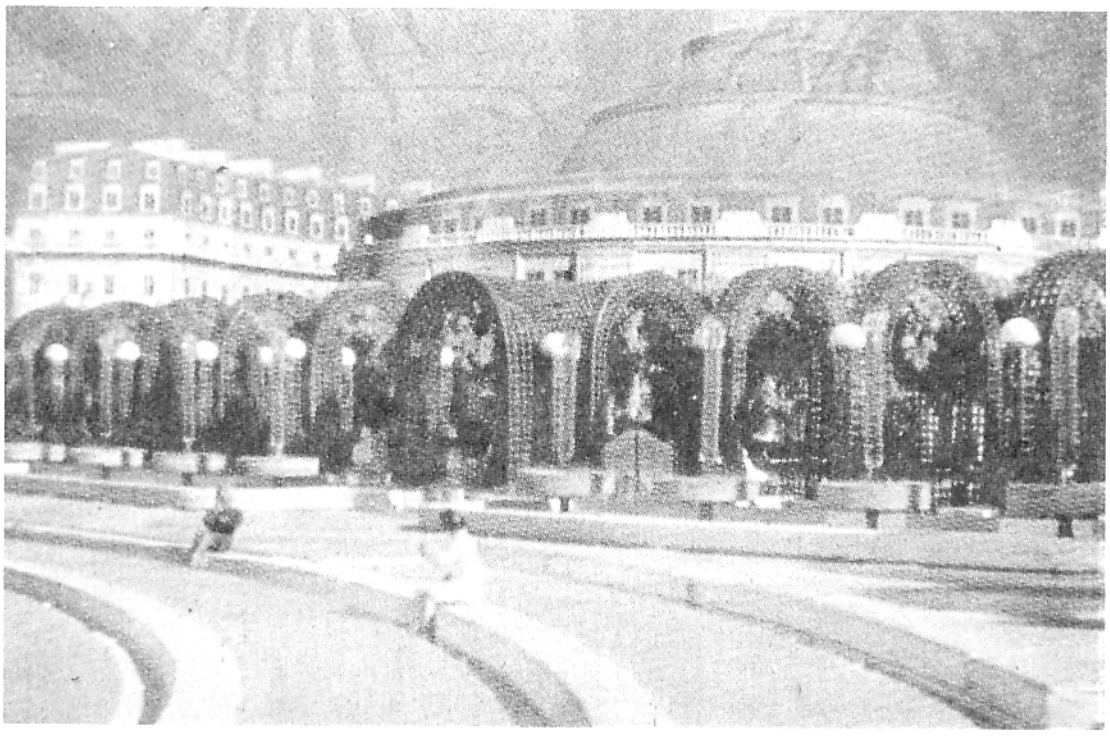
น้ำพุ แดแองโนซังต์ (Fontaine des Innocents)

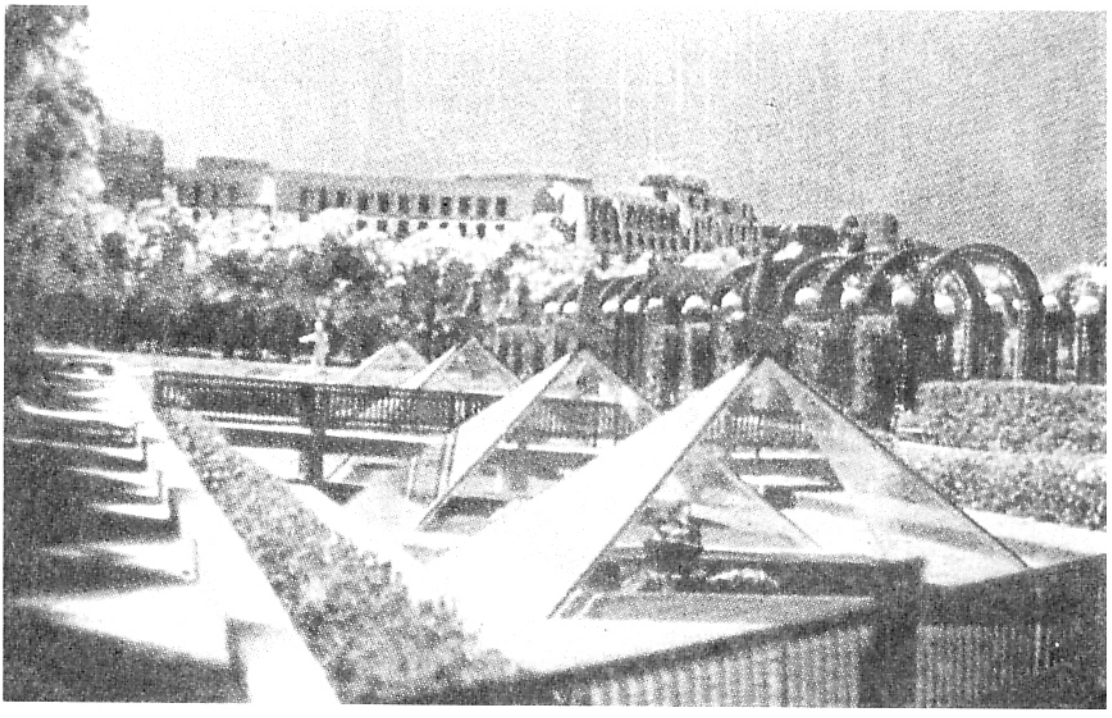
ภาพที่ ๑ — ๑๐

ทัศนียภาพศูนย์พาณิชยกรรมและการจัดสวนของแลอาล (Les Halles) และเรือนต้นไม้ในสวน

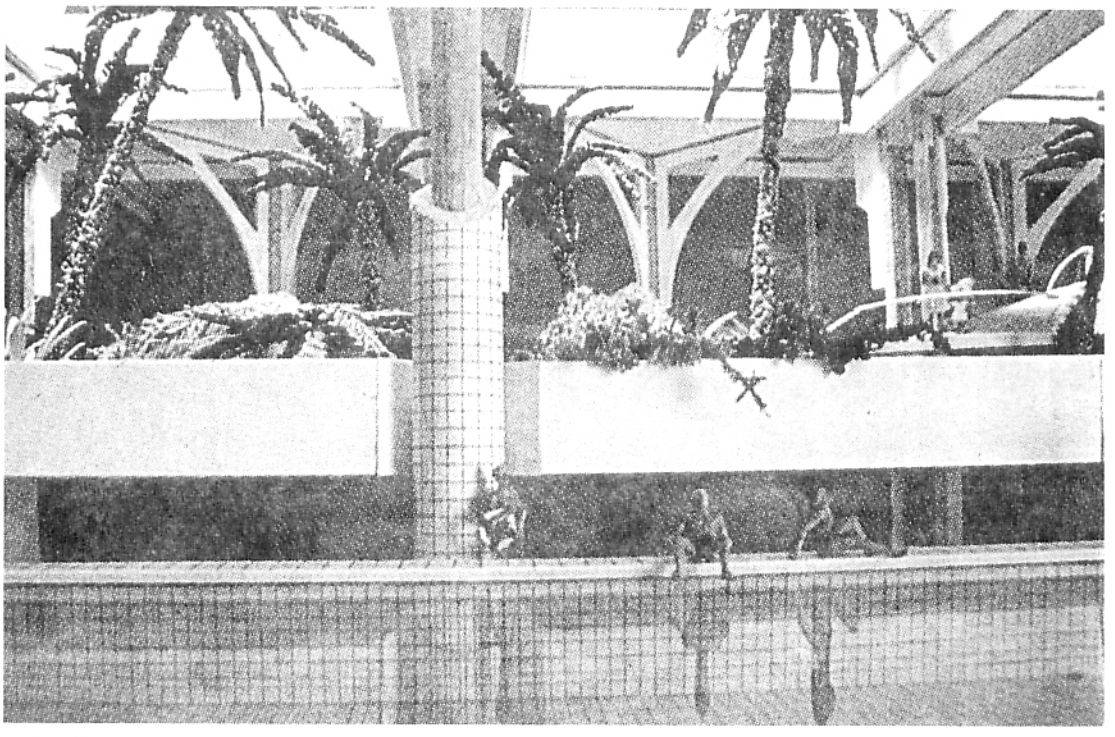
ภาพที่ 11

ซุ้มต้นไม้ในสวนของแลอาล (Les Halles) ด้านหลังเรือนต้นไม้คือ อาคารตลาดหุ้นของกรุงปารีส

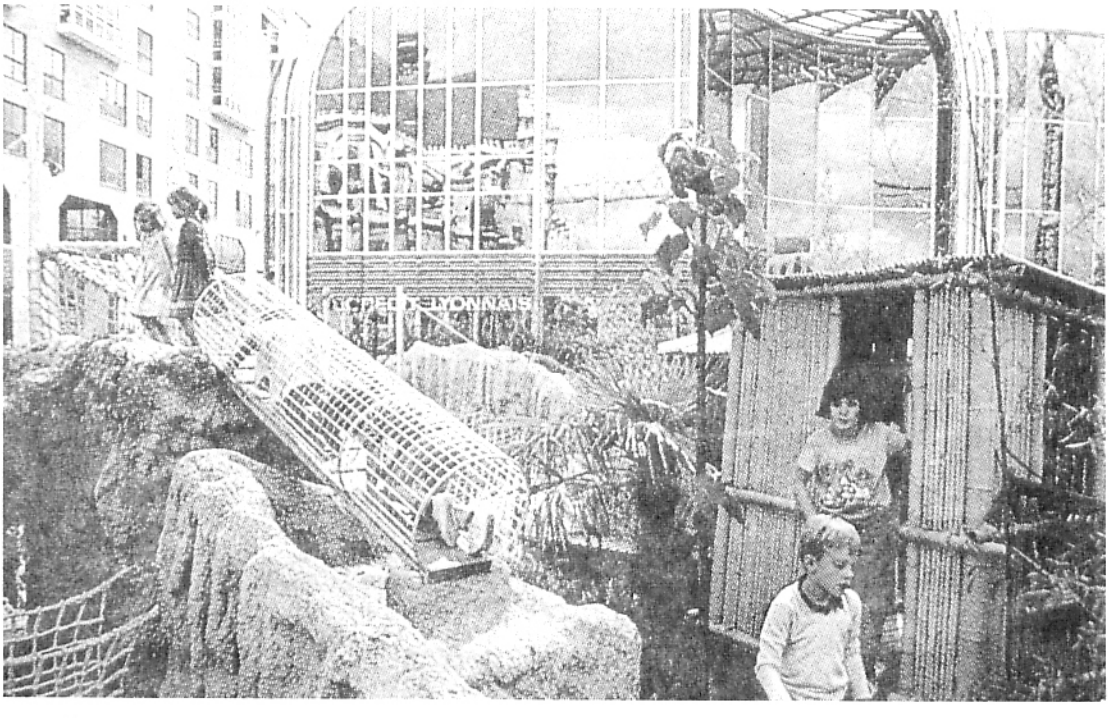
ภาพที่ 12

สวนดอกไม้และหลังคากระจกที่ปกคลุมสระว่ายน้ำที่อยู่เบื้องล่าง

ภาพที่ 13

สระว่ายน้ำที่อยู่ใต้หลังคากระจกและอยู่ใต้สวนดอกไม้

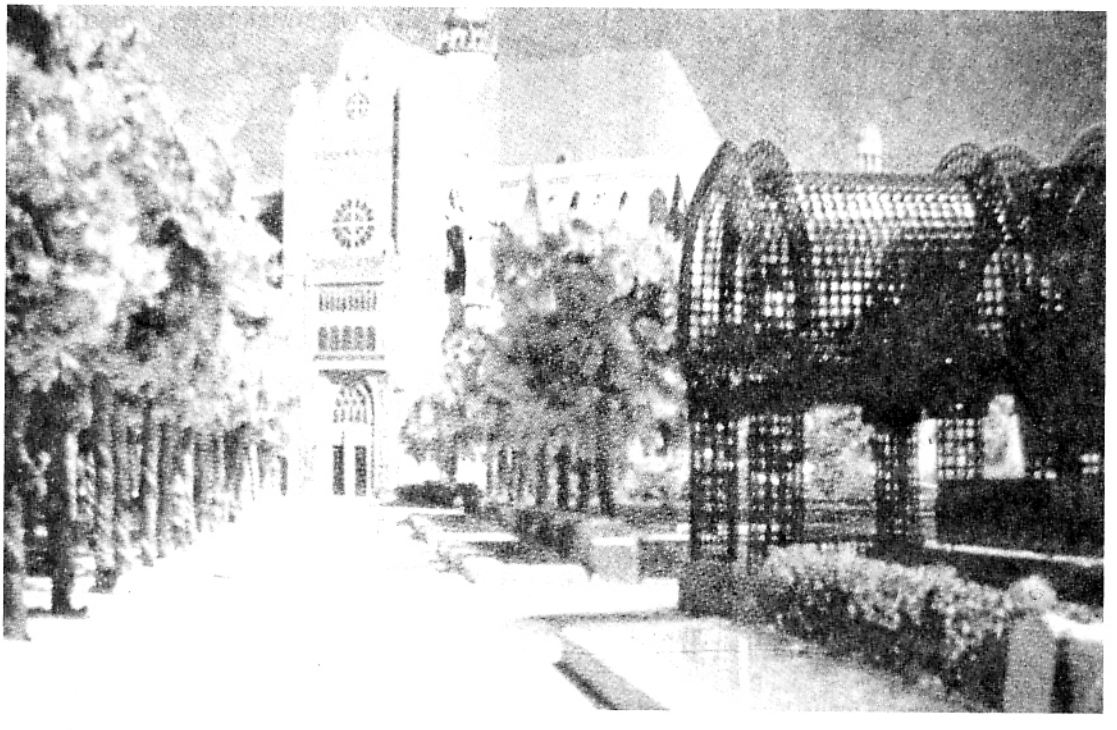
ภาพที่ 14

สวนเด็กจัดไว้เฉพาะเด็กเล็ก ๆ เข้าไปเล่น

ภาพที่ 15

โครงสร้างเหล็กหล่อของอาคารแลอาล (Les Halles) ออกแบบโดยบัลตาร์ด (Baltard) สถาปนิกในสมัยนโปเลียนที่ 3

ภาพที่ 16

ทางเดินที่ตัดมุ่งตรงไปยังโบสถ์แซงต์เอิสตาช (Saint Eustache)

ภาพที่ 17
บรรดาร้านค้าที่ปรับปรุงใหม่ในย่านกาตีเอร์เดอลอร์ลอจ (Quartier de l'Horloge)

ภาพที่ 18
ย่านแกมกัมปัวส์(Quincampoix) เป็นที่อยู่อาศัยมาแต่ดั้งเดิม ซึ่งทางการได้อนุรักษ์สถาปัตยกรรมแบบเก่าไว้